

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

73. An votum ingrediendi Religionem possit quis propria autoritate commutare in susceptionem Episcopatus? Et ex doctrina huius quæstionis infertur, an Episcopus possit sine licentia Papæ transire ad ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

sp. 95. à lin. 5. & vers. At tamen.

tiam non doceo, sed de casu diuerso ibi tracto; vnde ad propositam quæstionem affirmatiue respondeo cum Leandro vbi supra, Sanchez in summa, tom. 1. lib. 4. cap. 11. n. 41. Azotio tom. 2. lib. 1. c. 2. o. quæst. 8. Suarez de Relig. tom. 2. lib. 4. de voto, c. 7. n. 12. & aliis; quia Votum abstinentiæ à carnibus, etiam pro aliqua die, est negatiuum; & est ad instar præcepti Ecclesiastici dati de abstinentia à carnibus: at sic est, quod hoc præceptum obligat pro semper, nec finitur per vnum actum; ergo & Votum prædictum. Vnde constat falsum esse Antecessens argumenti sententiæ contrariæ, & idem negandum.

Sup. hoc in tom. 4. r. 6. ref. 81. & in aliis eius, prime not.

2. Assentior tamen Patri Pasqualigo dec. 65. dum me citato firmat, quod qui ex Voto tenetur certa die ieiunare, non toties peccat, quoties in illa die comedit carnes: Et ita me etiam citato tenet Leandro, vbi supra, qu. 40. Quia in hoc Voto non clauditur directè abstinentia à carnibus, sed indirectè; quatenus est pars essentialiter ad ieiunium requisita, & accessorie ipsi ieiunio. Quare cum semel violato ieiunio cesset obligatio circa principale, cessare videtur circa accessorium abstinentia à carnibus.

Alibi in tom. 4. r. 6. ref. 80. &c.

3. Sed quia hic sermo incidit de comestione carniuum in die Ieiunij: Ego alibi firmavi, quod in dicta comestione datur paruitas materiæ; & est communis inter Doctores. Sed difficultas est, quænam quantitas sit materia parua? Respondet Pater Pasqualigus, de com. 4. r. 6. c. 42. n. 5. & seqq. esse circiter dimidiam Vnciam: Sed rectè hanc opinionem tanquam nimis laxam exilimat Leandro loco citato qu. 11. sustineri non posse. Et quidem in die Ieiunij vnusquisque libenter in Colatione ferotina sumeret vnciam mediam carnis, cum duabus, vel tribus vnciis panis, & sic non parum, sed multum corpus reficeret. Rectè itaque Hurtadus de Mendoza, de fide, tom. 1. disp. 2. c. 4. dub. 7. n. 111. Trullench, in Decal. tom. 1. lib. 3. p. 2. dub. 2. n. 5. asserunt, materiam paruam in hoc casu esse frustulum exiguum, vel particulam minimam carnis: licet à Leandro vbi supra, qu. 13. putet, quod quantitas carnis, quæ non excedit octauam partem vnius vnciæ, censenda, & reputanda sit parua materia, quæcumque verò hanc excedit, magna & grauis. Quia octaua pars vnciæ carnis, verè est quantitas minima, & valde exigua, & quam sumere solent Coqui (imò, & necessario, si necessarium sit multa fercula carnis prægustare) quando prægustant cibos: ergo censeri debet parua.

Sup. hoc in tom. 4. r. 6. ref. 81. 8. Post hæc, ad medium.

RESOL. LXXIII.

An votum ingrediendi Religionem possit quis propria auctoritate commutare in susceptionem Episcopatus? Et ex doctrina huius quæstionis inferatur, an Episcopus possit sine licentia Papa transire ad Religionem? Et an qui ante Episcopatum fecit Votum Religionis, renouetur prius ingredi? Ex p. 6. tract. 6. & Misc. 1. Ref. 61.

§. 1. Negatiue respondeo cum Lessio lib. 2. c. 40. dub. 7. n. 6. & Fagundez de præceptis Decalogi, tom. 1. lib. 2. cap. 49. num. 21. Et ratio est, quia status Episcopalis dicitur perfectus, non quia hominem perfectiorem, Deoque gratiorem efficiat, quam status religionis; sed quia secundum rectum ordinem perfectionem supponit: est enim status postulans perfectam charitatem, qua Episcopi, vt veri Pastores ad imitationem Christi Domini veri animarum nostrarum Episcopi ac Pastoris, animam suam ponere debent pro ouibus suis. Vnde licet absolute loquendo status Episcopalis sit melior & perfectior, quam status Religionis, quia supponit perfectionem acqui-

tam: tamen hic & nunc, & in hac suppositione potest hæc perfectio deficere in persona Episcopi. Vnde hic & nunc est Deo gratus, vt illum amplectaris; immò gratus Deo, si religiosus fias, quam si fias Episcopus: Et hanc sententiam Religionis est via ad perfectionem. Et hanc sententiam Religionis tenendam esse videtur ex determinatione c. penul. de voto.

2. Sed Alphonsus Vivaldus in Candelabro part. 1. de matrimonio, tit. de impedimento voti, n. 29. de se. affirmatiuam sententiam tenet; quia Episcopus post status secundum omnes religione perfectior est, vnde Episcopus non potest sine licentia Pape transire ad Religionem, vt patet ex cap. licet. de Regular. c. 1. §. 7. qu. 1. Et ad textum superius adductum c. penul. de voto, respondet Vivaldus, illum esse calum particularem dicti Capituli: nec mirum, quia ille Episcopus si Deo vouerit solemniter, id est, publicè, in fauorem illius Religionis, cuius votum Superior acceptauerit stipulando. Et idèd cum ab illis Religiosis fuisset requisitus de primo voto, quod coram eis emiserat; postea secundum emisit votum intra duos menses ingrediendi. Quod probatur ex eo quòd supra diximus de voto facto in fauorem aliquius pij loci. Secundo probatur clarè ex ratione, quam adducit Gloss. r. ubi scilicet, quòd idèd illi Religiosi tenebantur illum recipere, quia ille tenebatur ingredi, &c. hic mihi videtur verus sensus. Hucusque Vivald. cui adde Emmanuelèm S. v. Episcopus, n. 2. vbi ita ait. Qui ante Episcopatum fecit votum Religionis, teneri prius ingredi indicatur c. 10. de voto. Quidam tamen dicunt calum illius cap. fuisse particularem, nec ceteros obligari, quod mihi probatur. Ita ille, & Rodriguez in summa tom. 2. c. 6. n. 6. & hanc sententiam probabilem censet Henriquez lib. 10. cap. 32. in fine. Verum post hæc scripta inueni primam sententiam mordicus sustinere Castrum Palaum tom. 1. r. 16. disp. 1. punct. 6. n. 2.

RESOL. LXXIV.

Virum commutatio voti in bonum aequale possit fieri propria auctoritate vuentis? Et notatur, quod materiam subrogatam euidenter constare debet esse æqualem, nam si sit dubia non erit licita talis commutatio. Ex p. 2. tract. 16. & Misc. 1. Ref. 7. alias 9.

§. 1. Non posse respondent commutari, & vltra 15. DD. quos citat, & sequitur Sanchez in summa tom. 1. lib. 2. cap. 49. numero 12 docet etiam sententiam Suarez de Relig. tom. 1. lib. 6. cap. 19. num. 3. & se. Filluc. in quæst. mo. tom. 2. tract. 26. cap. 10. num. 289. Reginald. in sua præxi tom. 1. lib. 2. c. 2. num. 249. Molfes. in summa tom. 1. tract. 11. cap. 15. num. 197. Maldet. in 2. 2. tract. 10. cap. 1. dub. 2. Raphaelè de la Torre in 2. 2. tom. 1. quæst. 88. art. 11. disp. 5. n. 12.

2. Sed contrariam sententiam probabiliter sustinere posse, docent etiam aduersarij, vt Suarez vbi supra, 4. in initio, docuit etiam Atagon. in 2. 2. qu. 88. art. 11. dub. 1. dist. 3. & illam tenet nouissime Bonac. tract. de legib. disp. 4. qu. 2. punct. 763. n. 8. & præter DD. quos ipse citat, tenet etiam Fernandez in suo exco. Teles. mor. part. 1. cap. 6. §. 11. n. 2. vbi ait. Tota controversia est de commutatione in euidenter æquale, qua auctoritate fieri possit. Dico igitur, si euidenter sit arbitrio præteritis huiusmodi æqualitas, posse fieri hanc commutationem à vuentis. Ratio est, quia solum hæc in re requiritur iudicium superioris, vt decernat quid Deo acceptum sit, euidentem autem est acceptum esse Deo æquale. Ergo. Sic ille.